

OBSAH

ÚVOD	7
VÝVOJ TECHNIK (Historická část)	9
<i>Historický vývoj techniky dřevořezu</i>	11
Tiskový princip dřevořezu	11
Předchůdci dřevořezu	11
Čechy kolébkou nejstarších dřevořezů?	12
Náměty nejstarších dřevořezů	14
Provedení nejstarších dřevořezů	16
Kolorit nejstarších dřevořezů	16
Nejstarší datované dřevořezy	16
Blokové knihy	18
První knižní dřevořezy	22
Barevné dřevořezy	24
Šrotové tisky	24
Nejvýznamnější staré knihy ilustrované neznámými umělci	26
První významní malíři jmenovaní jako autoři dřevořezů	26
Nizozemský dřevořez v XV. století	27
Francouzský dřevořez v XV. století	28
Kovořez	29
Italský dřevořez v XV. století	30
Příčiny úpadku dřevořezu koncem XV. století	32
Dürerův obrozující příklad	33
Dřevořezové podniky císaře Maxmiliána I.	38
Počátky šerosvitového dřevořezu	42

Dürerovi následovníci v dřevorezu	46
Šerosvitový dřevorez v Itálii	46
Dřevorezáči Tizianovy školy	48
„Bílý řez“ Urse Grafa	50
Holbeinovy dřevorezy	50
Nizozemský dřevorez v XVI. století	52
Rostoucí převaha mědirytu a leptu	54
Poslední velcí mistři dřevorezu v Nizozemí	56
Francouzský dřevorez v XVI., XVII. a XVIII. století	58
Poslední dřevorezáči v Německu	60
Starý český dřevorez	60
Obrození dřevorezu v XIX. století	64
Japonský dřevorez	64
Technický postup japonského dřevorezu	66
První tištěné vícebarevné dřevorezy japonské	68
Realistické tendence v japonském dřevorezu	68
Vrchol a počátek konce japonského dřevorezu	70
Obrodný příklad japonského dřevorezu evropskému	70
Dřevorez expresionistický	72
Dřevorez japonisující	73
Německý expresionistický dřevorez	75
Příklad Käthe Kollwitzové	75
Revoluční čínský dřevorez	76
Novodobý dřevorez ilustrační	76
Ústup dřevorezu, jeho příčiny	78
<i>Historický vývoj techniky dřevorytu</i>	81
Vynález dřevorytu, Bewickovy xylografie	81
Druhy xylografie	84
Anglická xylografie	84
Vliv anglické xylografie v ostatních zemích	86
Xylografie ve Francii	86
Rozmach francouzské xylografie	88
Éra francouzské xylografie tónové	89
Příčiny úpadku francouzské xylografie tónové	90
Počátek obrody dřevorytu ve Francii	90
Novodobý dřevoryt a dřevorez bok po boku	92
Bewickova xylografie v Německu	94
Menzlova spolupráce s xylografy	95
Berlínská xylografická škola	96
Další německé xylografické školy	98
Konec německé faksimilové xylografie	98

Tónová xylografie v Německu	100
Xylografické přetisky	101
Fotografický přenos kresby na dřevo	103
Krise xylografické reprodukce	104
Xylografie v ostatních evropských zemích	106
Rakouská xylografie	107
Útěk xylografů do jiných oborů	108
Xylografie v Čechách	119
První čeští moderní umělci dřevorytci	124
Moderní česká škola dřevorytu se Švabinským v čele	128
Mladší škola českého dřevorytu	130
Moderní dřevoryt v SSSR	134
Moderní dřevoryt v Polsku	138
Postavení moderního dřevorytu v ostatních zemích	140
<i>Historický vývoj techniky linořežu čili linořežu</i>	142
První grafické využití linolea	142
Hlavní představitelé linořežu u nás	143
Linořez v SSSR	144
Mexický linořez	145
Typičtí představitelé mexického linořežu	147
Brazilský linořez	148
Linořez v Anglii, Dánsku a Jugoslavii	148
TECHNICKÁ ČÁST	149
<i>Technika dřevorežu</i>	151
Druhy dřev pro dřevorež	151
Příprava tiskové plochy pro dřevorež	151
Přenos kresby na štoček	152
Dřevorež faksimilový, tónový a kombinovaný	152
Druhy nožů	152
Vedení nožů	153
Tisk dřevorežu	154
Opravy dřevorežu	155
Větší opravy štočeků	156
Dřevorež šerosvitový a barevný	156
Řezání jednotlivých barev	158
Soutisk barev	158
Způsob „pasování“ barevných dřevorežů	160
Tisk barevných dřevorežů	160
Původní způsob tisku japonských dřevorežů	161
Individuální tisky starých japonských tiskařů	162

Tisk barvami akvarelovými, temperovými a kvašovými	163
Technika t. zv. bílého řezu	164
<i>Technika dřevorytu</i>	166
Princip dřevorytu	166
Dřevo, příprava dřevorytové desky	166
Kreslení na špalík	167
Druhy rydel	167
Zasazení rydel v držátkách	168
Držení a vedení rydel	169
Tisk dřevorytu	172
Opravy dřevorytu	173
Dřevoryt šerosvitový a barevný	173
Používání punců v dřevorytu	176
Používání škrabky, rulety a mědirytecké jehly v dřevorytu	177
Ryzí dřevoryt	178
<i>Technika linořezu</i>	179
Materiál pro linořez	179
Obdoba dřevořezu	179
Příprava desky	180
Kresba na linoleum	180
Přenos kresby na linoleum	180
Dlátka a nože	182
Vedení nožů a dlátek	182
Korektury na linoleu	182
Papír k tisku s linolea	183
Ruční tisk linořezu	183
Barevný linořez	184
Tisk irisový	184
Strojový tisk linořezu	186
<i>Příbuzné techniky</i>	187
Řez na kartonových deskách	187
Másrovy desky	187
Náhražka Másrových desek	188
Olověné desky pro kovořez	188
Celuloidové desky	188
VYOBRAZENÍ NA KŘÍDOVÉM PAPIŘE	za 188
PŮVODNÍ PŘÍLOHY (jednobarevné; zařazeny jen do výtisků pro členy Klubu přátel výtvarného umění)	před 189
SEZNAM VYOBRAZENÍ	189
LITERATURA	195
REJSTŘÍK JMENNÝ	198